

strămoș al marilor artiști și muzicieni Fotino, ori ale unor înaintași de dimensiunea lui Fiothei sin Agăi Jipei sau Naum Râmnicianu. Exemplele ar putea continua...

Cum s-a spus deja, o amplă bibliografie include documente primare, referiri la psalt încă din timpul vieții și din perioada de după moartea sa, datorate lui Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, George Sion Dimitrie Bolintineanu, I. L. Caragiale, trecând prin reprezentanții folcloristicii ultimei părți a secolului său, Moses Gaster, Theodor Speranția, ajungând la amplele istorii ale literaturii române aparținând lui Nicolae Iorga, Gheorghe Adamescu, George Călinescu, Ovid Densusianu, Alexandru Piru, Paul Cornea, precum și biografiilor lui Anton Pann: Ion Manole, Constantin Mateescu etc. Înșiruirea literaților reliefează din principiu faptul priorității literare a lui Anton Pann ca și celei folcloristice, abordată din aceeași direcție a folclorului literar, neuitând faptul că autorul *Spitalului amorului* ne-a dat primele antologii muzicale de cântece de stea, cântece de lume și de melodii populare românești.

Volumul I al lucrării muzicologului Vasile Vasile, prezintă continuarea și finalizarea proiectului prefigurat de Ion Popescu – Pasărea, cel mai important reprezentant al muzicii bizantine în limba română, Mihail Poslušnicu, George Breazul și Gheorghe Ciobanu pentru conturarea profilului ilustrului psalt, exghisitor, traducător și editor al cântărilor bizantine în limba română, a celui dintâi tipograf al muzicii noastre și autor al unui vast repertoriu de cântece de lume, cuprinse de muzicologul Octavian Lazăr Cosma în volumele *Hronicul muzicii românești*. Autorul a integrat cu discreție și cu probitate științifică numeroase fișe realizate de George Breazul, ce urmau, să servească unei lucrări asemănătoare, pentru care, din nefericire, eminentul muzicolog nu a mai avut timp și condiții de valorificare.

Cartea lui Vasile Vasile, *Anton Pann, personalitate complexă a literaturii, folcloristicii, tiparului, educației dar, mai ales, a muzicii românești* restituie una dintre figurile de seamă ale muzicii românești religioase și laice. Lucrarea impulsionează inițierea mai multor direcții de cercetare în muzicologie, bizantinologie, etnomuzicologie și, neîndoios, componistică. Coperta a patra poartă o dedicație simbolică, semnată meritoriu de Mitropolitul Antonie Plămădeală ;"A murit înainte de vreme și pe neașteptate, înfruntând vremea, înscris hotărât pe drumul nemuririi. Unii înclină să creadă că el însuși n-a bănuț nici proporțiile la care posteritatea îi va evalua activitatea."

Grigore CONSTANTINESCU

Sabin Pautza Neobosit căutător al spațiilor muzicale universale

L-am cunoscut pe Sabin Pautza în 2017 la Slobozia, în calitate de președinte al comisiei Festivalului și Concursului Ionel Perlea. Ca membru al comisiei de lied, fericită că am ocazia să îl cunosc (în sfârșit!) și eu pe cel care pentru mine și colegii mei era o legendă, m-am îndreptat direct către Domnia-Sa, cu speranța să-l pot îmbrățișa. Nu a fost să fie așa; a invocat o gripă rebela și m-a îndepărtat sec din elanul meu plin de curtoazie și curiozitate. Mi-a venit să plâng. Eram un copil mare căruia i se luase privilegiul de a primi o jucărie superbă care stătea de ani buni în vitrină și nimeni nu i-o cumpăra. A doua, a treia, a patra zi, nu ne mai despărțeam. Îl căutam cu privirea să îmi spună câte ceva despre experiențele sale uriașe cu muzicieni de poveste și cu o muzică ce ajungea prea greu în țara noastră. Știam atâtea despre maestru prin relatările colegilor mei care au terminat Conservatorul la Iași. Era o revelație. Am descoperit un om bun și o privire care poate sfredeli caractere și se poate acomoda cu suflete calde, sincere, cuminiți și tămăduitoare, ca el. Îmi povestea cum a primit palme morale și cum unii și alții l-au îngenunchat, așa cum numai noi românii știm să ne umilim între noi, deși, pe drumul marilor confirmări, este loc pentru toți, nu că am descoperit eu marea înțelepciune, ci fiindcă Dumnezeu, în sublimul Lui, ne așează pe toți, acolo unde știe el că suntem de folos, rostuid (cum ar zice Noica) fapte și vorbe.

Cartea Danielei Caraman-Fotea este extrem de cuprinzătoare ca date de identificare și cunoaștere ale carierei maestrului Sabin Pautza: opinii ale marilor personalități muzicale românești și internaționale, omagii și Laudatio cu fiecare frază rostită, reverențe clasice ale unui creator fascinat de modern și divers. Muzica lui narcotizează și transmite un filon sensibil de proveniență natural românească, ca o perdea de amintiri a celor care semnav odinioară pagini muzicale superbe, în pleiada pariziană a școlii tradiționale naționale.

Sabin Pautza este descris în ritm și fapte, în locuri și creații, decupându-se teme atractive de repertoriu și ilustre magii muzicale interpretate de societăți filarmonice de înaltă prestație artistică, peste tot în lume.

În momentul în care deschizi cartea, nu poți să o mai lași, pentru că aventura unui erou de senzație, cum este seducătorul compozitor Sabin Pautza, oferă un pavilion de impresionante succese care vin peste tine setos, lăsându-ți doar gândul să se înfrupte din izvorul nesecat al geniului românesc.

Noi încă nu ne cunoaștem bine și corect marii artiști și creatori, iar pedeapsa este să aflăm despre ei din lumea mare, care asociază numele Sabin Pautza cu țara lui, cu țara mea, cu țara noastră.

Mulțumim, Daniela Caraman-Fotea!

Maestre Sabin Pautza, a fost să fiți un român la New Jersey și asta vă costă glorie, demnitate și frumusețe binecuvântată prin muzică.

Florența Nicoleta MARINESCU